

Cofnodion

Pwyllgor Safonau

Dyddiad: Dydd Iau, 17 Ionawr 2019

Amser: 5.30 pm

Bresennol: Cynghorwyr Westwood (Cadeirydd), Davies, V Dudley, P Hourahine, H Britton, A Mitchell, Watkins and Worthington

Pamela Tasker (Governance Officers)

Yn bresennol:

Ymddiheuriadau: Cynghorwyr V Dudley

1 Ymddiheuriadau am Absenoldeb

Cynghorydd H Thomas, Cynghorydd Hourahine, Cynghorydd Dudley

2 Agenda - Cym

3 Datganiadau o Fuddiant

Dim

4 Cofnodion y cyfarfod a 1 Tachwedd 2018

Cyflwynwyd Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 1 Tachwedd 2018.

Cytunwyd

Cymeradwywyd Cofnodion y cyfarfod fel cofnod cywir

5 Materion yn codi

Cyflwynodd y Cynghorydd Thomas yr Adroddiad Blynyddol i'r Cyngor ym mis Tachwedd a chafodd dderbyniad da.

Dosbarthwyd cyflwyniad yr Arolwg Cynghorwyr Staff ar gyfer y cyfarfod. Roedd hyn yn **Ymateb i'r Holiadur Safonau Moesegol**. Bydd yr arolwg yn cael ei drafod dan

Gyhoeddiadau Cadeiryddion.

Dywedodd y Cadeirydd fod sylw o dan Adran 11 yng nghofnodion y cyfarfod blaenorol yn ymwneud â hyfforddiant Cynghorwyr. Dywedodd Mr J Davies fod yr hyfforddiant a gafodd yr Aelodau drwy'r Cyngor am ddim ac nad oedd rhai aelodau'n derbyn hyfforddiant os oedd drwy Un Llais Cymru oherwydd y gost. Pan fydd y Cyngor yn cynnal hyfforddiant, roedd nifer da o aelodau'n bresennol fel arfer.

Holodd y Cadeirydd a oedd unrhyw hyfforddiant wedi'i drefnu ar gyfer Cynghorwyr y flwyddyn galendr hon. Cadarnhaodd Pennaeth y Gyfraith a Rheoleiddio nad oedd hyfforddiant wedi'i gynllunio eto ac nad oedd yn debygol y byddai'r hyfforddiant yn dechrau cyn mis Ebrill gan y

bydd Siambr y Cyngor yn cael ei defnyddio gyda'r nos. Roedd yn debygol y byddai'r hyfforddiant yn dechrau ym mis Ebrill neu fis Mai 2019 bellach. Soniwyd am wariant cydamserol gan fod y berthynas rhwng Cyngor Dinas Casnewydd a Chynghorau Cymuned ychydig dan straen ar hyn o bryd ac nid yw'r Cynghorau Cymuned hynny wedi cael eu pwysu na'u herlid oherwydd y berthynas dan straen presennol gan na chafodd y toriadau i gyllid cydamserol lleol ym mis Ebrill dderbyniad da. Felly byddai'n cael ei ddilyn maes o law. Cadarnhawyd yn y Siarter ei fod yn nodi mai un o'r ymrwymadau oedd darparu hyfforddiant a'r teimlad oedd y gallai'r berthynas hon rhwng Cyngor Dinas Casnewydd a Chynghorau Cymuned barhau ar ôl i'r materion ariannol ddiflannu.

Y gobaith oedd y byddai'r hyfforddiant yn benodol ar gyfer Cynghorwyr Cymuned gan fod eu rôl ychydig yn wahanol ac roedd croeso i aelodau'r Pwyllgor Safonau fod yn bresennol. Cadarnhaodd Dr Worthington yr hoffai fod yn bresennol. Gellid ychwanegu sesiynau hyfforddi hefyd at gyfarfod Pwyllgor Safonau yn y flwyddyn. Gellir cyflwyno cyfryngau cymdeithasol i Gynghorwyr (canllawiau newydd) a gyhoeddwyd gan Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC) yn y cyfarfod nesaf. Soniwyd y gellir edrych ar gefnogi Cynghorwyr yn eu rolau lleol yn ogystal â'r ffordd orau y gall Cynghorwyr ymgysylltu â'u hetholwyr.

6 Cyhoeddiadau'r Cadeirydd

Cyfeiriodd y Cadeirydd at yr arolwg, **Ymateb i Holiadur Safonau Moesegol**, a gafodd ei ohirio tan yr wythnos hon. Gofynnodd y Cadeirydd beth oedd teimladau'r Pwyllgor ynghylch yr arolwg staff/aelodau? Nodwyd mai dim ond 18 o 65 o unigolion ymatebodd a bod hyn yn ganlyniad siomedig. Cadarnhaodd Pennaeth y Gyfraith a Rheoleiddio fod yr ymateb gan y Cynghorwyr yn anghyson a dywedodd mai templed cychwynnol oedd yr holiadur ac y byddai angen cynnal cyfarfodydd dilynol. Ni chafodd ei gymryd ymhellach pan gwblhawyd yr arolwg diwethaf yn 2011 gan y bu Etholiad bryd hynny felly roedd yr aelodau wedi newid ac ati. Nodwyd bod angen gwella'n sylweddol y berthynas rhwng Swyddogion ac Aelodau a mynegwyd pryderon ynghylch ymddygiad rhai Aelodau mewn pwyllgorau Cyngor a Chynllunio. Nodwyd y materion hyn mewn cyfarfod blaenorol a dywedwyd bod pethau wedi gwella.

Cadarnhaodd Dr Worthington fod barn gadarnhaol ar gynnal arolwg ond bod y gyfradd isel yn peri pryder ac yn cael ei chydabod. Mae'r materion a godwyd ar y pryd wedi gwella. Siaradwyd â chynghorwyr ac Uwch Swyddogion ac roedd angen tystiolaeth o'r datganiadau hyn. Dylem ni allu cofnodi'r berthynas well mewn arolwg cyfoes.

Nodwyd efallai fod angen cael gwybod gan aelodau sut roeddent yn teimlo am y sesiynau sefydlu, y mathau o hyfforddiant y gallant ei gael ayyb. Nid yw rhai Cynghorau'n cynnal arolygon Aelodau ac ar hyn o bryd nid yw Cyngor Casnewydd mewn sefyllfa ffurfiol i ddweud bod y Cyngor yn ymwybodol o'r canlyniadau. Nodwyd bod y graffiau ar yr arolwg yn dda ond bod y testun rhydd yn fwy defnyddiol o ran gweld safbwyntiau gwirioneddol Aelodau. Teimlai'r Cadeirydd y byddai croeso i arolwg newydd a'i bod yn anghyfforddus na fu dim yn ddiweddar. Awgrymodd y Cadeirydd y bydd yn cyfarfod â'r Prif Arweinydd i weld beth oedden nhw'n ei feddwl a beth ddylid ei wneud. Er enghraifft, a ddylai'r cwestiynau yn yr arolwg gael eu strwythuro'n wahanol?

Cytunodd Ms Watkins a dywedodd fod yr holiadur yn ddefnyddiol iawn cyn belled â bod y Cynghorwyr yn ymateb a'i bod yn bwysig cael safbwyntiau Swyddogion a Chynghorwyr. Nodwyd ar dudalen gefn yr holiadur y cynigiwyd y dylai'r Cyngor ystyried sancsiynau i aelodau nad ydynt yn mynychu hyfforddiant. Fodd bynnag, trafodwyd na ellir gorfodi hyn. Dywedodd Pennaeth y Gyfraith a Rheoleiddio fod yr arweinydd yn dda am gael pobl i fynychu a bod rheolwyr busnes yn gwneud eu gorau hefyd. Pe na bai Cynghorwyr yn bresennol ar gyfer hyfforddiant Trwyddedu a Chynllunio gellid eu hatal rhag mynychu'r Pwyllgorau hynny.

Trafodwyd y gallai cyfarfod ymlaen llaw rhwng yr Arweinydd a'r Cadeirydd fod yn well ac y gallai Dr Worthington ennyn gwell cefnogaeth pe bai cyfarfod yn cael ei gynnal.

Cadarnhaodd y Cadeirydd nad oedd angen cyflwyno holiadur yn y cyfarfod Arweinwyr hwn ond y byddai'n croesawu cwestiynau y gallai'r pwyllgor ystyried eu bod yn ddefnyddiol i'w hychwanegu at yr arolwg.

Roedd pawb a oedd yn bresennol yn cefnogi cyfarfod y Cadeirydd gyda'r arweinwyr ac y bydd hyn yn cael ei gyflwyno yn y cyfarfod nesaf.

Dywedodd Ms Britton, gan fod y pwyllgor Safonau'n cwrdd pedair gwaith y flwyddyn, holwyd a oedd Cynghorwyr eraill yn gwybod rôl y Pwyllgor ac ydyn nhw'n rhoi rhagor o ystyriaeth i'r Pwyllgor Safonau? Cadarnhaodd Ms Britton ei bod wedi mynychu cyfarfod o'r Cyngor beth amser yn ôl a'i gael yn eithaf diddorol. Awgrymwyd efallai y byddai'n werth llunio rota i fynychu'r cyfarfodydd hyn i wneud Aelodau cyfetholedig eraill yn ymwybodol bod cynrychiolydd o'r Pwyllgor Safonau yn bresennol ac yn arsylwi.

Soniwyd gan fod y Cyngor llawn a phwyllgorau Cynllunio yn cael eu gwe-ddarledu nad oedd rhai o'r aelodau Pwyllgor presennol yn ymwybodol o hyn. Cadarnhawyd bod aelod o'r Pwyllgor Safonau a oedd yn bresennol ym Mhwyllgorau'r Cyngor wedi ei gyhoeddi ar adeg y Cyngor ond holwyd a yw Cynghorwyr yn gwybod pam maen nhw yno. Nid oes rhaid crybwyll enw cynrychiolydd y Pwyllgor Safonau ond gellir cydnabod ei bresenoldeb.

Cadarnhaodd y Cadeirydd y gellir ychwanegu'r eitem hon at y rhestr.

Cytunwyd:

-Cyfarfod i'w drefnu rhwng y Cadeirydd, yr Arweinydd ac Arweinydd yr wrthblaid i drafod yr Holiadur.

-Canllawiau Cyfryngau Cymdeithasol i Gynghorwyr i gael eu cyflwyno yn y cyfarfod nesaf.

-Gwahoddiad agored i aelodau'r Pwyllgor Safonau fynychu'r Cyngor a gellir cyhoeddi hyn cyn i'r Cyngor gael ei gynnal.

7 Cwynion

Cafwyd un gŵyn gan Gynghorydd, sydd wedi ei datrys ers hynny o dan Brothocol Datrysiad Lleol ar Gam 2. Cafwyd y gŵyn o ganlyniad i wrandawriad Panel Trwyddedu. Roedd Aelod a oedd yn bresennol yn teimlo'n gryf am bwynt a wnaed a gadael yn grac. Ymddiheurodd y Cynghorydd dan sylw i'r Cadeirydd gan ddweud nad oedd yn teimlo bod aelodau newydd yn deall y rôl. O ganlyniad i'r gŵyn mae hyfforddiant trwyddedu pellach i'w drefnu.

8 Dyddiad y Cyfarfod Nesaf

11 Ebrill 2019 am 5.30pm

Daeth y cyfarfod I ben am Time Not Specified